

...TYM, CO IMION NIE MAJĄ NA GROBIE,
A TYLKO BÓG WIE, JAK KTO SIĘ ZOWIE...

...Inskrypcja takiej treści, pochodząca z wiersza poetki Małszy Kaleko, której tomy poetyckie znalazły się wśród książek spalonych na stosie z rozkazu Hitlera w 1933 roku, zdobić będzie płytę główną pomnika Cmentarza Nieistniejących Cmentarzy. Jego budowa rozpocznie się w 2001 roku przy kościele polskokatolickim pod wezwaniem Bożego Ciała przy ulicy 3 Maja w Gdańsku.

Pomnik-monument przywoływać ma pamięć o zniszczonych gdańskich nekropoliach w duchu ekumenizmu i ekspiacji za pozbawienie żywych i zmarłych szczególnej przestrzeni pamięci zbiorowej jaką są cmentarze.

W maju 1998 roku Rada Miasta Gdańska, popierając inicjatywę społecznego komitetu, zaakceptowała specjalną uchwałą pomysł upamiętnienia nieistniejących gdańskich nekropoli poprzez wzniesienie pomnika-monumentu w Gdańsku. 31 października 2000 r. w sąsiedztwie

Projekt cmentarza nieistniejących cmentarzy

kościół Bożego Ciała przy ulicy 3 Maja z udziałem przedstawicieli wszystkich kościołów, gminy żydowskiej, a także związków wyznaniowych i Polskiej Rady Ekumenicznej uroczystie wmurowano kamień węgielny pod budowę pomnika Cmentarza Nieistniejących Cmentarzy.

8 grudnia 2000 roku pięcioosobowy sąd konkursowy zdecydował o przyznaniu pierwszej nagrody w wysokości 6 tysięcy złotych i skierowaniu do realizacji projektu autorstwa **Hanny Klementowskiej** i **Jacka Krenza** z Gdańska przy współpracy **Katarzyny Boguckiej-Krenz**, **Michała Krenza**, **Andrzeja Wójcickiego**, **Zygryda Korpalskiego** i **Witolda Głuchowskiego**.

Zwycięski projekt przedstawia świątynię, wokół której układ drzew wyznacza położenie „nawy” głównej oraz „naw” bocznych. Prze-

strzenną kompozycję uzupełniają pnie-kolumny z czarnego kamienia. Zmieniające się wraz z porami roku sklepienie ma tworzyć nad głowami sieć, latem i jesienią gęstą od liści, a zimą i wiosną ażurową na podobieństwo gotyckich katedr. Granitowa płyta główna monumentu pełnić ma w zamyśle autorów rolę ofiarne- go i cmentarnego katafalku i stanowić będzie główny element kompozycji. Jej nowoczesna forma wyrasta ze szczątków przeszłości symbolicznego rzeźbiarskiego lapidarium, w którym pojawiają się kształty nagrobków z cmentarzy różnych wyznań.

Druga nagroda, również w wysokości 6 tysięcy złotych przypadła projektowi Tomasza Tomaszewskiego z Wrocławia, a trzecia – w wysokości 3 tysięcy złotych – pracy Agnieszki Andrzejewskiej, Anny Łysz i Ewy Kobylarczyk z Gdańska. ■